

SPRZĘT REHABILITACYJNY	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-89
	Uniwersalny Gabinet Usprawniania Leczniczego Wspólne wymagania i badania	5997-01/01
		Grupa katalogowa 1423

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot arkusza normy. Przedmiotem niniejszego arkusza normy są wspólne wymagania i badania dotyczące Uniwersalnego Gabinetu Usprawniania Leczniczego mającego zastosowanie w placówkach rehabilitacji leczniczej, na terenie szpitali, przychodni oraz w Zakładach Usprawniania Leczniczego.

1.2. Określenia

1.2.1. uniwersalny Gabinet Usprawniania Leczniczego zwany w skrócie UGUL — zestaw urządzeń stosowanych w procesie usprawniania leczniczego narządu ruchu.

1.2.2. usprawnianie lecznicze w kinezyterapii — postępowanie mające na celu leczenie schorzeń za pomocą ruchu i innych środków fizykalnych.

2. WYMAGANIA

2.1. Materiały i półwyroby

2.1.1. Materiały użyte do produkcji urządzeń wchodzących w skład UGUL powinny być zgodne z dokumentacją techniczną.

W technicznie uzasadnionych przypadkach właściwości mechaniczne materiałów powinny być potwierdzone atestem lub zaświadczeniem.

2.1.2. Elementy i zespoły pochodzące od poddostawców stanowiące element nośny lub ważny element funkcjonalny powinny mieć zaświadczenie stwierdzające zgodność wykonania z wymaganiami norm przedmiotowych.

2.2. Wykonanie

2.2.1. Elementy metalowe. W miejscach gięcia elementów z blach, rur i kształtowników nie powinny występować pofałdowania powierzchni, zdeformowanie przekrojów poprzecznych i pęknięcia powierzchniowe.

Dopuszcza się zmianę wymiaru przekroju poprzecznego elementów giętych nie większą niż 3%.

Powierzchnie wewnętrzne rur niezaślepiionych powinny być zabezpieczone przed korozją.

Nierówności po spawaniu powinny być wyrównane i wygładzone. Ostre krawędzie powinny być zatępione.

2.2.2. Elementy drewniane. Widoczne powierzchnie elementów oraz wszystkie powierzchnie, z którymi styka się użytkownik powinny być szlifowane, a ich krawędzie zaokrąglone. Barwa i rysunek drewna powinny być jednolite.

Krawędzie elementów krytych materiałami obiciowymi powinny być zaokrąglone.

Dopuszcza się powierzchnie strugane ze śladami obróbki w elementach tapicerowanych.

2.2.3. Zespoły tapicerowane powinny odpowiadać wymaganiom wg PN-85/F-06001/03. Dopuszczalne warunki wykonania i materiału — dla gatunku I.

2.2.4. Połączenia spawane. Złącza spawane powinny odpowiadać wymaganiom wg PN-78/M-69011 p. 3.2, 3.3 i 3.4, z wyjątkiem złączy klasy E. Jakość złączy spawanych powinna odpowiadać klasie W1 wg PN-85/M-69775.

2.2.5. Połączenia rozłączne powinny umożliwiać wielokrotne rozłączenie i ponowne połączenie elementów łączących i łączonych. Połączenia śrubowe powinny być zabezpieczone przed samoczynnym odkręcaniem się podczas użytkowania.

2.2.6. Połączenia ruchowe powinny umożliwiać wzajemne przemieszczanie względem siebie połączonych elementów oraz powinny być zamontowane tak, aby zmiana położenia elementów odbywała się płynnie, bez zacięć i nieprzewidzianych luzów.

Śruby mocujące elementy ruchome powinny być zabezpieczone przed samoczynnym odkręcaniem się.

2.3. Powłoki ochronno-dekoracyjne

2.3.1. Elektrolityczne powłoki metalowe. W zależności od narażeń korozyjnych oraz przeznaczenia należy stosować:

— powłoki ochronne cynkowe chromianowe na stali Fe/Zn12 c wg PN-82/H-97005 i PN-82/H-97018.

— powłoki ochronno-dekoracyjne niklowe na stali Fe/Ni20 b lub niklowo-chromowe na stali Fe/Ni10b Cr r albo miedziowo-niklowo-chromowe na stali Fe/Cu20 Ni10b Cr r — wg PN-83/H-97006.

2.3.2. Powłoki lakierowe na elementach metalowych. Powierzchnie przed malowaniem nie powinny wykazywać śladów rdzy, zgorzeli oraz rys, pęknięć i wgłę-

Zgłoszona przez Centrum Naukowo-Badawcze Spółdzielczości Inwalidów
Ustanowiona przez Prezesa Zarządu Centralnego Związku Spółdzielni Inwalidów dnia 10 lutego 1989 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 stycznia 1990 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 4/1989, poz. 8)

bień, a także zanieczyszczeń mechanicznych oraz śladów olejów i smarów.

Powierzchnie pod powłokę błyszczącą powinny być polerowane.

Elementy stalowe przed malowaniem zaleca się fosforanować, przy czym powłoka fosforanowa powinna odpowiadać wymaganiom wg PN-81/H-97016.

Powłoki lakierowe powinny odpowiadać 4 KSW wg PN-79/H-97070.

Materiały malarskie (zestawy malarskie) należy dobierać w zależności od przewidywanych narażeń w czasie eksploatacji wg PN-71/H-04653.

Zaleca się stosowanie powłok dekoracyjnych o jasnych barwach.

2.3.3. Powłoki lakierowe na elementach drewnianych. Powierzchnia przed malowaniem powinna być gładka i bez zanieczyszczeń.

Wgłębienia i pęknięcia powinny być zaszpachlowane.

Powłoka lakierowa powinna być bezbarwna wodoodporna.

Powierzchnie lakierowane powinny mieć jednolity połysk, powinny być gładkie, bez zacieków i zmarszczeń oraz nie powinny lepić się ani łuszczyć.

2.4. Miętkość, wytrzymałość i odkształcalność trwała zespołów tapicerowanych powinny odpowiadać wymaganiom wg PN-83/7140-12/20, BN-83/7140-12/21 oraz BN-83/7140-12/22.

Zespoły tapicerowane powinny być wykonane jako półmiękkie.

2.5. Stateczność. Urządzenie stojące na poziomej, równej płaszczyźnie nie powinno się chwiać w warunkach użytkowania zgodnych z przeznaczeniem.

2.6. Cechowanie. Każde urządzenie powinno mieć tabliczkę znamionową zamocowaną trwale w miejscu wskazanym w dokumentacji, zawierającą co najmniej następujące dane:

- nazwę lub znak wytwórcy,
- symbol urządzenia i numer normy,
- numer fabryczny i rok produkcji,
- znak kontroli jakości.

3. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

3.1. Pakowanie

3.1.1. Przygotowanie do pakowania — wg arkuszy przedmiotowych niniejszej normy.

3.1.2. Opakowanie transportowe. Elementy i zespoły przygotowane do pakowania wg 3.1.1 należy pakować w skrzynki drewniane wg PN-72/D-79601 lub w klatki drewniane wg PN-87/D-79607.

Po uzgodnieniu z odbiorcą dopuszcza się inny sposób pakowania zapewniający zabezpieczenie wyrobu.

Do każdego urządzenia powinny być dołączone

- karta gwarancyjna,
- instrukcja obsługi i montażu,
- wykaz elementów złącznych do montażu,
- wykaz elementów wyposażenia.

Na opakowaniu należy umieścić co najmniej następujące dane:

- nazwę lub znak wytwórcy,
- symbol urządzenia i numer normy,
- masę opakowania transportowego w kg,
- znak kontroli jakości,
- znaki — DOPUSZCZALNA LICZBA WARSTW PIĘTRZENIA oraz CHRONIĆ PRZED WILGOCIĄ — wg PN-85/O-79252.

3.2. Przechowywanie. Wyroby zapakowane wg 3.1 należy przechowywać w pomieszczeniach o temperaturze $5 \div 25^{\circ}\text{C}$ i wilgotności względnej poniżej 75%, pozbawionych oddziaływania korozyjnego oraz promieni słonecznych w przypadku zespołów tapicerowanych.

3.3. Transport. Wyroby należy przewozić w opakowaniu wg 3.1 krytymi środkami transportu zgodnie z obowiązującymi przepisami transportowymi¹⁾ zabezpieczając je przed uszkodzeniami mechanicznymi i wilgocią.

4. BADANIA

4.1. Program badań — wg tablicy.

4.2. Zakres badań

4.2.1. Badania pełne przeprowadza się:

- każdorazowo przy uruchamianiu produkcji,
- w przypadku wprowadzenia zmian konstrukcyjnych, technologicznych lub materiałowych mogących mieć wpływ na jakość,
- w przypadkach spornych,
- w celu okresowego sprawdzenia produkcji.

Badaniom wg poz. a) ÷ c) należy poddać 2 sztuki wybrane losowo.

Lp.	Rodzaje badań	Badania		Wymagania wg	Opis badań wg
		pełne	niepełne		
1	Sprawdzenie materiałów i półwyrobów	+	+	2.1	4.3.1
2	Sprawdzenie wykonania	+	+	2.2.1 ÷ 2.2.4	4.3.2
3	Sprawdzenie połączeń rozłącznych	+	-	2.2.5	4.3.3
4	Sprawdzenie połączeń ruchowych	+	+	2.2.6	4.3.4
5	Sprawdzenie wykończenia	+	+	2.3, 2.6	4.3.5
6	Sprawdzenie stateczności	+	+	2.5	4.3.6
7	Sprawdzenie miętkości, wytrzymałości i odkształcalności trwałej zespołów tapicerowanych	+	-	2.4	4.3.7

¹⁾ Patrz Informacje dodatkowe p. 2.

Badaniom wg poz. d) należy poddać 13 sztuk tego samego typu urządzeń z każdej serii produkcyjnej.

Liczność serii nie może przekraczać 500 sztuk.

4.2.2. Badania niepełne przeprowadza się przy odbiorze na każdej sztuce.

4.3. Opis badań

4.3.1. Sprawdzenie materiałów i półwyrobów polega na skontrolowaniu zaświadczeń lub atestów materiałowych oraz porównaniu ich z wymaganiami wg dokumentacji technicznej.

4.3.2. Sprawdzenie wykonania. Oględziny zewnętrzne należy przeprowadzać nie uzbrojonym okiem.

Sprawdzenie wymiarów należy przeprowadzać przy użyciu przyrządów pomiarowych zapewniających wymaganą dokładność pomiarów.

Jakość wykonania złączy spawanych sprawdza kontrola jakości wytwórcy w toku produkcji przedstawiając do badań protokoły z przeprowadzonej kontroli.

4.3.3. Sprawdzenie połączeń rozłącznych należy przeprowadzać przez trzykrotne łączenie i rozłączanie.

Próbę należy przeprowadzać przed i po sprawdzeniu stateczności urządzenia oraz wytrzymałości na obciążenie.

4.3.4. Sprawdzenie połączeń ruchowych należy przeprowadzać podczas sprawdzania działania elementów ruchomych.

W przypadku badań pełnych sprawdzenie należy przeprowadzać pod obciążeniem przewidzianym dla danego urządzenia oraz bez obciążenia po sprawdzeniu wytrzymałości na obciążenie.

4.3.5. Sprawdzenie wykończenia. Elektrolityczne powłoki metalowe należy sprawdzać zgodnie z PN-82/H-97005, PN-82/H-97018 i PN-83/H-97006.

Sprawdzenie powłok lakierowych należy przeprowadzać wzrokowo z odległości 350 mm.

Przygotowanie powierzchni do malowania, jakość użytych pokryć, grubość powłok sprawdza kontrola jakości wytwórcy w toku produkcji przedstawiając do badań protokoły z przeprowadzonej kontroli.

Trwałość cechowania należy sprawdzać przez kilkakrotne potarcie znakowania szmatką nasączoną rozpuszczalnikiem.

4.3.6. Sprawdzenie stateczności należy przeprowadzać po ustawieniu badanego urządzenia na wypoziomowanej płycie pomiarowej, o wymiarach przystosowanych do wymiarów urządzenia. Płyta powinna być wykonana z materiału odpornego na warunki otoczenia — wilgotność i temperaturę.

4.3.7. Sprawdzenie miękkości, wytrzymałości i odkształcalności trwałej zespołów tapicerowanych — wg BN-83/7140-12/20, BN-83/7140-12/21 oraz BN-83/7140-12/22.

4.3.8. Pozostałe wymagania i badania — wg arkuszy przedmiotowych niniejszej normy.

4.4. Zaświadczenie. Do każdego urządzenia uznane-go w wyniku badań za dobre, wytwórca powinien wystawić zaświadczenie zawierające co najmniej następujące dane:

- a) nazwę i adres wytwórcy,
- b) symbol urządzenia,
- c) rok produkcji,
- d) zakres i wyniki badań,
- e) stwierdzenie zgodności z normą.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Centrum Naukowo-Badawcze Spółdzielczości Inwalidów, Warszawa.

2. Normy i dokumenty związane

PN-72/D-79601 Skrzynki i komplety skrzynkowe z tarcicy, zbijane. Wspólne wymagania

PN-87/D-79607 Klatki i komplety klatkowe drewniane o masie zawartości do 1000 kg. Wspólne wymagania i badania

PN-85/F-06001/03 Meble mieszkaniowe. Meble tapicerowane. Wymagania i badania

PN-71/H-04653 Ochrona przed korozją. Podział i oznaczenie warunków eksploatacji wyrobów metalowych zabezpieczonych malarskimi powłokami ochronnymi

PN-82/H-97005 Ochrona przed korozją. Elektrolityczne powłoki cynkowe

PN-83/H-97006 Ochrona przed korozją. Elektrolityczne powłoki niklowe, niklowo-chromowe i miedziowo-niklowo-chromowe na stali

PN-81/H-97016 Ochrona przed korozją. Powłoki fosforanowe

PN-82/H-97018 Ochrona przed korozją. Konwersyjne powłoki chromianowe na cynku i kadmie

PN-79/H-97070 Ochrona przed korozją. Pokrycia lakierowe. Wytyczne ogólne

PN-78/M-69011 Spawalnictwo. Złącza spawane w konstrukcjach stalowych. Podział i wymagania

PN-85/M-69775 Spawalnictwo. Wadliwość złączy spawanych. Czynniki oceny klasy wadliwości na podstawie oględzin zewnętrznych

PN-85/O-79252 Opakowania transportowe z zawartością. Znakowanie i znakowanie. Wymagania podstawowe

BN-83/7140-12/20 Badania i wymagania wytrzymałościowe mebli. Zespoły tapicerowane. Miękkość, wytrzymałość i odkształcalność trwała oparć

BN-83/7140-12/21 Badania i wymagania wytrzymałościowe mebli. Zespoły tapicerowane. Miękkość, wytrzymałość i odkształcalność trwała siedzisk

BN-83/7140-12/22 Badania i wymagania wytrzymałościowe mebli. Zespoły tapicerowane. Miękkość, wytrzymałość i odkształcalność trwała leżysk

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 7 marca 1963 r. w sprawie ładowania samochodów ciężarowych i przyczep (Mon. Pol. nr 24, poz. 123 z 1963 r. i nr 35, po. 250 z 1968 r.)

Regulamin Przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe o ładowaniu i zabezpieczaniu przesyłek towarowych (Dz. TiZK nr 9, poz. 68 z 1985 r.)

Prawo przewozowe. Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. (Dz. U. nr 53, poz. 272 z 1984 r.)

Przepisy o ładowaniu wagonów towarowych. Załącznik II do Umowy o wzajemnym użytkowaniu wagonów towarowych w komunikacji międzynarodowej RIV (Dz. TiZK nr 15, poz. 119 z 1981 r.)

3. Wykaz arkuszy normy — wg tablicy.

Lp.	Tytuł	Nr arkusza
	Uniwersalny Gabinet Usprawniania Leczniczego	
1	Wspólne wymagania i badania	01
2	— Kabina do ćwiczeń i zawiesznień	02
3	— Osprzęt	03
4	— Stół rehabilitacyjny z ręczną zmianą wysokości	04
5	— Stół rehabilitacyjny o napędzie elektrycznym	05
6	— Stół rehabilitacyjny o zmiennym kształcie	06
7	— Fotel do ćwiczeń kończyn dolnych i górnych	07
8	— Urządzenie do wyciągu kręgosłupa za podudzia	08

cd. tablicy

Lp.	Tytuł	Nr arkusza
9	— Urządzenie do wyciągu odcinka szyjnego kręgosłupa	09
10	— Kolumna do ćwiczeń oporowych	10
11	— Urządzenie do ćwiczeń oporowych kończyn górnych	11
12	— Urządzenie do ćwiczeń oporowych kończyn dolnych	12
Przewiduje się opracowanie kolejnych arkuszy w miarę wprowadzania nowych urządzeń wchodzących w skład UGUL.		

4. Autorzy projektu normy — mgr Stanisław Andruszkiewicz, inż. Alojzy Wójcikowski — Zakład Usług Technicznych, Opole, Barbara Kędra, inż. Maria Węgorzewska — Centrum Naukowo-Badawcze Spółdzielczości Inwalidów, Warszawa.